

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Datum: 3 augustus 2023
Onderwerp: Reactie op internetconsultatie 'Besluit wijziging vergoeding
bewindvoerder schuldsanering'

Geachte Minister voor Rechtsbescherming, namens deze _____, beste
,

Op 4 juli 2023 ontving de Raad voor Rechtsbijstand, Bureau Wsnp, uw verzoek om advies uit te brengen over het voorontwerp Besluit wijziging vergoeding bewindvoerders schuldsanering (hierna: *het Wijzigingsbesluit*). De wijziging van dit besluit is een vervolg op de inwerkingtreding van de wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhelpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen.

Bureau Wsnp brengt graag advies uit over dit voorontwerp. U treft onze reactie hieronder aan.

Eerst geven we een algemene reactie en daarna een inhoudelijke reactie op enkele punten van *het Wijzigingsbesluit* en de Nota van toelichting. Tot slot herinneren wij u aan een eerder in gebruik genomen anticiperende beleidsregel en de formalisatie hiervan, en vragen u deze beleidsregel toe te voegen aan de definitieve versie van *het Wijzigingsbesluit*.

Algemeen

De wetwijziging van 1 juli jl. brengt met zich mee dat de termijn van de schuldsanering is verkort van 36 naar 18 maanden. De werkzaamheden van de Wsnp-bewindvoerder blijven echter hetzelfde, maar moeten in een kortere periode uitgevoerd worden, met als gevolg dat de werklust toeneemt. Daarbij komt een hogere frequentie van tussentijdse rapportage en extra werkzaamheden in alle zaken waarin verzocht wordt om de aflosperiode in het buitengerechtelijk traject in mindering te brengen op de Wsnp-periode.

Dit maakt het werk van de Wsnp-bewindvoerder arbeidsintensiever en hiervoor is een aanpassing van de vergoeding noodzakelijk. Bureau Wsnp onderschrijft uw stelling dat zonder aanpassing van het vergoedingsbesluit het financieel ongunstiger wordt om Wsnp-bewindvoerder te blijven of te worden.

Inmiddels is duidelijk dat de frequentie van het aantal tussentijdse rapportages verhoogd wordt. Een verhoging van niet alleen de looptijdafhankelijke bijdrage (hierna: *LOB*) maar ook de looptijdafhankelijke bijdrage (hierna: *LAB*) ligt daardoor in de rede.

Bureau Wsnp beseft daarnaast dat de dossiers en de werkzaamheden van de Wsnp-bewindvoerder in de loop der tijd complexer zijn geworden, al vóór de wetswijziging. Dit houdt echter geen verband met de wetswijziging en sluit niet aan bij het beoogde doel van *het wijzigingsbesluit*.

Artikel I, lid B, artikel 2

Het Wijzigingsbesluit verhoogt op procentuele basis (à 40%) elke variant van het *LOB*, als onderdeel van de totale vergoeding.

Dat ziet er aldus uit:

- voor *particulieren* – enkele zaak gaat het van € 1.215 naar € 1.701; Dit betekent een verhoging van € 486.
- voor *particulieren* – dubbele zaak gaat het van € 1.457 naar € 2.040; Dit betekent een verhoging van € 583.
- voor (ex-) *ondernemers* – enkele zaak gaat het van € 2.692 naar € 3.769; Dit betekent een verhoging van € 1.077.
- voor (ex-) *ondernemers* – dubbele zaak gaat het van € 3.229 naar € 4.521. Dit betekent een verhoging van € 1292.

Het is niet duidelijk waarom elke variant van het *LOB* met een percentage is verhoogd en niet met een vast bedrag. De extra werkzaamheden en werkdruk door de verkorting van de looptijd zullen tussen een particulier en een (ex-)ondernemer niet sterk verschillen. Wel zullen de extra werkzaamheden zwaarder wegen in een dubbele zaak dan in enkele zaak. Om die reden wordt in het *LAB* ook onderscheid gemaakt tussen een enkele en een dubbele zaak.

Met andere woorden:

- een Wsnp-bewindvoerder heeft voor een *enkele zaak particulier* en een *enkele zaak (ex-)ondernemer* doorgaans evenveel extra werk, en;
- een Wsnp-bewindvoerder heeft voor een *dubbele zaak particulier* en een *dubbele zaak (ex-)ondernemers* doorgaans evenveel extra werk.

Ons inziens is een verhoging met een vast bedrag voor een enkele zaak en een vast bedrag voor een dubbele zaak een goed alternatief. Ervan uitgaande dat er meer particuliere zaken dan (ex-)ondernemerszaken zijn, is ons voorstel om een enkele zaak en een dubbele zaak met de volgende vaste bedragen te verhogen:

- Verhoging *LOB* enkele zaak met een vast bedrag: tweemaal de verhoging van een enkele particulier (2x €486) plus eenmaal de verhoging van een enkele ondernemer (€1077) gedeeld door drie. Concreet: (2x € 486,- + € 1077,-): 3 = € 683,-
- Verhoging *LOB* dubbele zaak met een vast bedrag: tweemaal de verhoging van een dubbele particulier (2x €583,-) plus eenmaal de verhoging van een dubbele ondernemer (€ 1292) gedeeld door drie. Concreet: (2x € 583 + € 1292): 3 = €819,-.

Nota van toelichting

Verduidelijking overgangsrecht

Wij hebben twee aandachtspunten voor wat betreft het overgangsrecht:

1. Materiële- of formele einde van de Wsnp?

In punt 4. Overgangsrecht, staat in regel 5:

"[...] en de toepassing niet is beëindigd [...]"

Door deze formulering kan discussie ontstaan over de vraag of het moet gaan om het materiële of het formele einde van de Wsnp. De Wsnp eindigt materieel, dus inhoudelijk, na het verstrijken van de termijn van artikel 349a Fw, waarmee met het uitspreken van het eindvonnis een einde komt aan de voor de schuldenaar uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen. Het formele einde van de Wsnp is het moment waarop de slotuitdelingslijst verbindend is geworden of de uitspraak tot beëindiging op grond van artikel 354a Fw in kracht van gewijsde is gegaan, vgl. artikel 356 lid 2 Fw.

Bureau Wsnp gaat ervan uit dat het materieel einde van de Wsnp bedoeld wordt. Immers, in het eindvonnis neemt de rechtbank de vergoeding en het salaris van de bewindvoerder op. Bureau Wsnp stelt voor deze zinsnede te verduidelijken in *"[...] en de materiële toepassing niet is beëindigd [...]"*.

2. Vaststelling LOB: start- of einddatum?

"De in dit besluit opgenomen wijzigingen zullen dus ook gelden voor op 1 januari 2024 lopende trajecten. Dat betekent dat voor schuldsaneringsregelingen waarvan de toepassing is aangevangen voor 1 januari 2024 en de toepassing niet is beëindigd voor 1 januari 2024, Wsnp-bewindvoerders overeenkomstig het nieuwe looptijdafhankelijke bedrag een vergoeding zullen ontvangen."

Wij veronderstellen dat *het Wijzigingsbesluit* (impliciet) voorschrijft dat het LOB vastgesteld wordt op (het jaar van de) einddatum. Als deze veronderstelling juist is, dan introduceert *het Wijzigingsbesluit* een systeemwijziging: in de huidige vergoedingssystematiek wordt namelijk het LOB standaard vastgesteld op basis van de startdatum. Wij kunnen ons vinden in deze wijziging en kunnen deze snel implementeren in ons systeem.

Méer subsidieverzoeken verwacht

Onder 5. Financiële gevolgen:

Bureau Wsnp merkt op dat door een hoger LOB en een kortere looptijd van de Wsnp, een schuldenaar aanzienlijk meer moet kunnen afdragen, wil de volledige vergoeding voor de Wsnp-bewindvoerder uit de boedel voldaan kunnen worden. Wij verwachten daarom méér (en hogere) subsidieverzoeken. Wij verwachten geen problemen met het tijdig verwerken van een groter aantal subsidieverzoeken.

Addendum: formaliseren anticiperende beleidsregel inzake voorschot

Het huidige besluit¹ bepaalt in artikel 6 dat Wsnp-bewindvoerders in iedere zaak een voorschot krijgen op de bewindvoerderssubsidie. Bureau Wsnp is eerder al tot het inzicht gekomen dat het imperatieve karakter van dit artikel niet goed aansluit op de praktijk. Veel bewindvoerders gaven te kennen geen behoefte te hebben aan deze voorfinanciering, mede vanwege de administratieve lasten en mogelijke problemen bij de overdracht van zaken aan een opvolgend Wsnp-bewindvoerder.

Op verzoek van Bureau Wsnp heeft uw Ministerie in februari 2020 besloten tot een anticiperende beleidsregel (met terugwerkende kracht tot januari 2020) waarbij de imperatieve toekenning van het voorschot is omgezet in een facultatieve toekenning. Sindsdien verstrekt de Raad aan elke Wsnp-bewindvoerder het voorschot op de bewindvoerderssubsidie, tenzij de Wsnp-bewindvoerder aangeeft hier geen gebruik van te willen maken ('opt-out'). De anticiperende beleidsregel is echter niet geformaliseerd in het Besluit.

Bureau Wsnp acht het noodzakelijk om bovengenoemde beleidsregel te formaliseren in *het Wijzigingsbesluit*, en stelt voor om artikel 6 als volgt te wijzigen:

"In iedere zaak kan aan de bewindvoerder een voorschot op de bewindvoerderssubsidie worden verstrekt van € 800.

Bureau Wsnp is vanzelfsprekend bereikbaar voor nadere informatie of vragen met betrekking tot bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

Raad voor Rechtsbijstand

¹ Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering (Stb. 2023, 308)